

Väliaikainen versio

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

6 päivänä lokakuuta 2022 (*)

Ennakkoratkaisupyyntö – Verotus – Arvonlisävero – Direktiivi 2006/112/EY – Vastikkeellinen palvelujen suoritus – Vapautukset – 135 artiklan 1 kohdan b alakohhta – Luottojen myöntäminen – Sub-participation-järjestelyä koskeva sopimus

Asiassa C-250/21,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöä, jonka Naczelny Sąd Administracyjny (ylin hallintotuomioistuin, Puola) on esittänyt 27.10.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 21.4.2021, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Szef Krajowej Administracji Skarbowej

vastaan

O. Fundusz Inwestycyjny Zamknięty reprezentowany przez O S.A.,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Lycourgos sekä tuomarit S. Rodin, J.-C. Bonichot, L. S. Rossi ja O. Spineanu-Matei (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: L. Medina,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 24.3.2022 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Szef Krajowej Administracji Skarbowej, edustajinaan B. Kołodziej, D. Pach ja T. Wojciechowski,

– Puolan hallitus, asiamiehinaan A. Kramarczyk-Szaładzińska ja B. Majczyna,

– Euroopan komissio, asiamiehinaan A. Armenia, B. Sasinowska ja M. Siekierzyńska,

kuultuaan julkisasiamiehen 12.5.2022 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY (EUVL 2006, L 347, s. 1; jäljempänä arvonlisäverodirektiivi) 135 artiklan 1 kohdan b alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Szef Krajowej Administracji Skarbowej (kansallisen verohallinnon johtaja, Puola; jäljempänä veroviranomainen) ja O. Fundusz Inwestycyjny Zamknięty reprezentowany przez O S.A. (jäljempänä O-rahasto) ja jossa on kyse siitä, miten ns. sub-participation-järjestelyä koskevan sopimuksen nojalla tarjotut palvelut on luokiteltava arvonnlisäverovapautuksen kannalta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Arvonlisäveroa on suoritettava seuraavista liiketoimista:

— —

c) verovelvollisen tässä ominaisuudessaan jäsenvaltion alueella suorittamasta vastikkeellisesta palvelujen suorituksesta”.

4 Kyseisen direktiivin 24 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Palvelujen suorituksella’ tarkoitetaan liiketoimintaa, joka ei ole tavaroiden luovutus.”

5 Mainitun direktiivin 135 artiklan 1 kohdan b alakohdan sanamuoto on seuraava:

”Jäsenvaltioiden on vapautettava verosta seuraavat liiketoimet:

— —

b) luottojen myöntäminen ja välitys sekä luotonantajan harjoittama luottojen [hallinnointi]”.

Kansallinen lainsäädäntö

Arvonlisäverolaki

6 Tavaroista ja palveluista kannettavasta verosta 11.3.2004 annetun lain (ustawa o podatku od towarów i usług; Dz. U. 2004, nro 54, järjestysnumero 535), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (jäljempänä arvonnlisäverolaki), 43 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Arvonlisäverosta vapautetaan:

— —

38) luottojen tai rahoituslainojen myöntämiseen liittyvät palvelut ja luottojen tai rahoituslainojen myöntämiseen liittyvät välityspalvelut sekä tällaisia luottoja tai rahoituslainoja myöntävän luotonantajan harjoittama luottojen tai rahoituslainojen hallinnointi;

39) takauksien, takuiden ja muiden rahoitus- ja vakuutusliiketoimien vakuuksien myöntämiseen liittyvät palvelut ja näihin liittyvät välityspalvelut sekä luottoja tai rahoituslainoja myöntävän luotonantajan harjoittama luottotakuiden hallinnointi

— —”

Sijoitusrahastoista ja vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hallinnoinnista annettu laki

7 Sijoitusrahastoista ja vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hallinnoinnista 27.5.2004 annetun lain (ustawa o funduszach inwestycyjnych i zarz?dzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi; Dz. U. 2004, nro 146, järjestysnumero 1546), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, 183 §:n 4 momentissa säädetään seuraavaa:

”Arvopaperistamisen alullepanijan tai arvopaperistettujen saamisten edunsaajan määrätystä saamispoolista tai määrätystä saamisista saatavien kaikkien suoritusten rahastolle siirtämistä koskevan sopimuksen (sub-participation-järjestelyä koskeva sopimus) on veloitettava nämä toimijat siirtämään rahastoon:

- 1) arvopaperistettujen saamisten tuotot kokonaisuudessaan
- 2) arvopaperistettujen saamisten pääomat
- 3) arvopaperistettujen saamisten vakuuksien realisoinnista saadut määrät, jos arvopaperistamisen alullepanija tai arvopaperistettujen saamisten edunsaaja saavat suorituksen vakuuksien realisoinnin kautta.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

8 O-rahasto on sijoitusrahastoista ja vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hallinnoinnista annetun lain, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, 183 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä tarkoitettu muu kuin vakiotyyppinen arvopaperistamisrahasto. Koska O-rahasto suunnitteli tekevänsä sub-participation-järjestelyä koskevia sopimuksia pankkien tai sijoitusrahastojen kanssa, se pyysi Puolan valtiovarainministeriltä ennakkoratkaisua arvonlisäverolain 43 §:n 1 momentin 38 ja 39 kohdan tulkinnasta sen selvittämiseksi, onko sen näiden sopimusten perusteella osallistujana tarjoamat palvelut vapautettu kyseisen säännöksen nojalla arvonlisäverosta.

9 O-rahaston mukaan on niin, että tekemällä sub-participation-järjestelyä koskevan sopimuksen alullepanija sitoutuu siirtämään sopimuksessa määritettyjen saamisten kaikki tuotot osallistujalle ja saa osallistujalta vastineena sopimusperusteisen rahamäärän kyseisen sopimuksen tekemisestä lähtien. Velka-arvopaperit säilyvät alullepanijan omistuksessa. Alullepanijalle maksetun rahamäärän ja sopimuksen voimassaoloaikana osallistujan saaman määrän välinen erotus muodostaa osallistujan palkkion. Sub-participation-järjestelyllä on näin ollen kaksi tarkoitusta eli yhtäältä luottoinstrumenttiin liittyvä tarkoitus, koska alullepanija saa ennakoon maksuvalmiutta vastineena siitä, että se sitoutuu siirtämään kyseessä olevien saamisten tuotot osallistujalle, ja toisaalta riskin kattamiseen liittyvä tarkoitus, koska maksuvalmius vapautetaan mainittuihin saamisiin liittyvästä luottoriskistä.

10 O-rahaston mukaan sub-participation-järjestelyä koskevien sopimusten perusteella tarjotut palvelut on näin ollen vapautettu arvonlisäverosta arvonlisäverolain 43 §:n 1 momentin 38 ja 39 kohdan nojalla joko luottosopimuksia vastaavina rahoitusinstrumentteina tai palveluina, joilla varmistetaan velallisten maksukyvyttömyysriskin kattaminen.

11 Puolan valtiovarainministeri katsoi sitä vastoin 30.12.2015 antamassaan ennakkoratkaisussa yhtäältä, että sub-participation-järjestelyä koskevaa sopimusta ei voida rinnastaa luottosopimukseen ensinnäkään sen vuoksi, että sopimuksen kohteena olevat saamiset säilyvät alullepanijan omistuksessa, toiseksi sen vuoksi, että sub-participation-järjestelyä koskevassa sopimuksessa määritellään luottosopimuksesta poiketen selkeästi, mistä varoista osallistujan saaminen täytetään, ja kolmanneksi sen vuoksi, että osallistujalla ei ole oikeutta vaatia

jäljellä olevia määriä alullepanijalta, jos velallinen asetetaan konkurssiin. Näin ollen sub-participation-järjestelyä koskeva sopimus, jonka kohteena on oikeus osuuteen määrätyistä maksuista, jotka alullepanija sitoutuu siirtämään osallistujalle, ei valtiovarainministerin mukaan sisällä sellaista toimintaa, joka vastaisi arvonlisäverolain 43 §:n 1 momentin 38 kohdassa tarkoitettua toimintaa.

12 Toiseksi Puolan valtiovarainministeri totesi, että osallistujan toiminta ei kuulu myöskään arvonlisäverolain 43 §:n 1 momentin 39 kohdan soveltamisalaan, koska osallistujan tarjotessa palvelujaan alullepanijan hyväksi ei myönnetä takauksia, takuita tai muita vakuuksia.

13 Puolan valtiovarainministeri katsoi näin ollen, että O-rahaston kuvailemat liiketoimet veroratkaisua koskevassa pyynnössä eivät kuuluneet yhteenkään arvonlisäverolain 43 §:n 1 momentin 38 ja 39 kohdassa säädetyn arvonlisäverovapautuksen piiriin ja että niistä oli kannettava veroa 23 prosenttia yleisen verokannan mukaan.

14 O-rahasto valitti 30.12.2015 annetusta ennakkoratkaisusta Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawieen (voivodikunnan hallintotuomioistuin, Varsova, Puola).

15 Kyseinen tuomioistuin kumosi ennakkoratkaisun 25.5.2017 antamallaan tuomiolla. Se totesi, että sub-participation-järjestelyä koskeva sopimus oli luottosopimuksia vastaava rahoitusinstrumentti, jonka pääasiallisena tarkoituksena on rahoittaa alullepanijaa ja taata, että tällä on välittömästi käytettävissään pääomaa, jonka se on velvollinen maksamaan takaisin. Sillä, että saamiset säilyvät alullepanijan omistuksessa, ei ole merkitystä sopimuksen taloudellisen tavoitteen kannalta. Vastikkeena varojen siirtämisestä alullepanijalle osallistuja saa kyseisen tuomioistuimen mukaan taloudellisen edun tuloina, jotka ylittävät sijoitetun pääoman määrän. Tällainen liiketoimi on vapautettu arvonlisäverosta arvonlisäverolain 43 §:n 1 momentin 38 kohdan nojalla, koska se täyttää luoton myöntämisen keskeiset tunnusmerkit. Kyseisen tuomioistuimen mukaan arvonlisäverolain 43 §:n 1 momentin 39 kohdassa säädettyä vapautusta ei sitä vastoin sovelleta nyt käsiteltävässä asiassa, koska sub-participation-järjestelyä koskevan sopimuksen nojalla alullepanijan hyväksi ei myönnetä takauksia, takuita tai muita vakuuksia.

16 Veroviranomainen valitti kyseisestä tuomiosta ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen eli Naczelny Sąd Administracyjnyyn (ylin hallintotuomioistuin, Puola).

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää, että arvonlisäverodirektiivin 135 artiklan 1 kohdan b alakohta on saatettu osaksi Puolan lainsäädäntöä arvonlisäverolain 43 §:n 1 momentin 38 kohdalla.

18 Kyseisen tuomioistuimen mukaan pääasiassa kyseessä olevan kaltainen sub-participation-järjestelyä koskeva sopimus on taloudellisesta näkökulmasta katsottuna rahoituspalvelu, jonka keskeisenä tarkoituksena on varmistaa, että alullepanija voi käyttää sen käyttöön luovutettuja varoja vastineena siitä, että osallistujalle maksetaan kyseessä olevien saamisten tuottojen arvoa vastaavat määrät. Sub-participation-järjestelyä koskeva sopimus on siten luonteeltaan samanlainen kuin luottosopimus, jonka nojalla luotonottaja ostaa luotonantajalta varoja, joiden käytöstä se voi päättää itse, ja sitoutuu maksamaan ne takaisin sopimuksen voimassaolon aikana. Luotonantajan tavoin osallistuja saa rahoituksen lisäksi edun, joka muodostuu kassavirrasta ja joka ylittää sijoitetun pääoman määrän.

19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin väittää kuitenkin, että sub-participation-järjestelyä koskevaan sopimukseen liittyy tiettyjä erityispiirteitä, joiden perusteella se eroaa luottosopimuksesta ja joita ovat pääasiallisesti ne piirteet, jotka Puolan valtiovarainministeri toi esiin ennakkoratkaisussaan. Kyseinen tuomioistuin pohtii näin ollen, ovatko nämä erityispiirteet sellaisia, että ne estävät luokittelemasta sub-participation-järjestelyä koskevia sopimuksia

luottosopimuksiksi arvonnisäverotuksessa.

20 Tässä tilanteessa Naczelny Sąd Administracyjny päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [arvonnisäverodirektiivin] 135 artiklan 1 kohdan b alakohtaa tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä säädettyä vapautusta, joka koskee luottojen myöntämistä ja välitystä sekä luotonantajan harjoittamaa luottojen hallinnointia, on sovellettava pääasiassa kuvatus kaltaiseen, sub-participation-järjestelyä koskevaan sopimukseen?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

21 Aluksi on huomautettava, että vaikka ennakkoratkaisukysymyksessä mainitaan nimenomaisesti kolme arvonnisäverodirektiivin 135 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla arvonnisäverosta vapautettua liiketoimea eli luottojen myöntäminen, välitys ja hallinnointi, ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen epäilyt koskevat lähinnä sitä, voidaanko sub-participation-järjestelyä koskeva sopimus luokitella kyseisessä säännöksessä tarkoitetuksi luoton myöntämiseksi.

22 Näin ollen esitetty kysymys on ymmärrettävä siten, että sillä tiedustellaan lähinnä, onko arvonnisäverodirektiivin 135 artiklan 1 kohdan b alakohtaa tulkittava siten, että siinä tarkoitetun luoton myöntämisen käsitteen alaan kuuluvat palvelut, joita osallistuja tarjoaa sub-participation-järjestelyä koskevan sopimuksen nojalla ja jotka muodostuvat siitä, että alullepanijan käyttöön luovutetaan rahamäärä vastineena siitä, että kyseisessä sopimuksessa määritettyjen saamisten tuotot, jotka säilyvät alullepanijan omistuksessa, siirretään osallistujalle.

23 Jotta ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle voidaan antaa hyödyllinen vastaus, on ensiksi tarkasteltava, kuuluvatko tällaiset palvelut arvonnisäverodirektiivin soveltamisalaan.

24 Arvonnisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan arvonnisäveroa on suoritettava verovelvollisen tässä ominaisuudessaan jäsenvaltion alueella suorittamasta vastikkeellisesta palvelujen suorituksesta.

25 Tässä yhteydessä on muistutettava, että palvelujen suoritusta on pidettävä kyseisessä säännöksessä tarkoitetulla tavalla ”vastikkeellisena” ja siitä on maksettava arvonnisäveroa ainoastaan, jos kyseisen palvelujen suorituksen ja verovelvollisen saaman vastasuorituksen välillä on suora yhteys. Tällainen suora yhteys muodostuu, kun palvelun suorittajan ja vastaanottajan välillä on oikeussuhde, johon liittyvät suoritukset ovat vastavuoroisia, ja palvelun suorittajan saama korvaus on todellinen vastasuoritus vastaanottajan saamasta palvelusta (tuomio 22.10.2015, Hedqvist, C-264/14, EU:C:2015:718, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, että osallistuja ja alullepanija sitoutuvat sub-participation-järjestelyä koskevan sopimuksen puitteissa vastavuoroisesti siihen, että alullepanijan käyttöön luovutetaan rahamäärä ja että osallistujalle siirretään kyseisessä sopimuksessa määritettyjen saamisten tuotot mutta velka-arvopaperit säilyvät alullepanijan omistuksessa. Alullepanija saa palvelun sellaista vastiketta vastaan, joka vastaa saamisten tuottojen ennakoidun arvon ja osallistujan maksaman rahamäärän välistä erotusta.

27 Näin ollen on katsottava, kuten julkisasiamies on tehnyt ratkaisuehdotuksensa 40 kohdassa, että sellaiset palvelut, joita osallistuja tarjoaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen sub-participation-järjestelyä koskevan sopimuksen nojalla, ovat arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja ”vastikkeellisia” palvelujen suorituksia.

28 Palvelujen suoritusten vastikkeellisuuden määrittämisessä merkitystä ei näet ole sillä, että korvauksen suorittaminen ei tapahdu palkkion maksamisen tai tiettyjen kulujen korvaamisen muodossa (tuomio 22.10.2015, Hedqvist, C-264/14, EU:C:2015:718, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tästä seuraa, että nyt käsiteltävässä asiassa osallistujalle maksettavan korvauksen muodolla ei ole vaikutusta siihen, onko sen suoritus vastikkeellinen vai ei.

29 Vaikka unionin tuomioistuin on todennut, että toimija, joka ostaa omalla riskillään maksamatta jääneitä saamisia niiden nimellisarvoa alempaan hintaan, ei suorita jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annetussa kuudennessa neuvoston direktiivissä 77/388/ETY (EYVL 1977, L 145, s. 1) tarkoitettua ”vastikkeellista” palvelua, jos kyseisten saamisten nimellisarvon ja näiden saamisten kauppahinnan välinen erotus ilmentää kyseisten saamisten todellista taloudellista arvoa niiden luovutushetkellä (tuomio 27.10.2011, GFKL Financial Services, C-93/10, EU:C:2011:700, 26 kohta), pääasiassa osallistuja ei kuitenkaan hanki omalla riskillään maksamatta jääneitä saamisia niiden nimellisarvoa alempaan hintaan. Kun otetaan huomioon sub-participation-järjestelyä koskevan sopimuksen erityispiirteet, on lisäksi todettava, että alullepanijan käyttöön luovutettava rahamäärä määritetään yleensä eri tavalla kuin se hinta, jonka luovutuksensaaja maksaa saamisten luovutuksen yhteydessä, kuten myös veroviranomainen täsmentää vastauksessaan unionin tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin.

30 Toiseksi on tarkasteltava kysymystä siitä, kuuluvatko osallistujan palvelut arvonlisäverodirektiivin 135 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen luoton myöntämisen käsitteen piiriin. Tältä osin on aluksi muistutettava, että arvonlisäverodirektiivin 135 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen vapautukset ovat unionin oikeuteen perustuvia itsenäisiä käsitteitä, joiden tarkoituksena on välttää eroavaisuudet arvonlisäverojärjestelmän soveltamisessa eri jäsenvaltioissa (tuomio 17.12.2020, Franck, C-801/19, EU:C:2020:1049, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

31 Kyseisten vapautusten kuvaamisessa käytettyjä ilmaisuja on tulkittava suppeasti, koska vapautukset ovat poikkeuksia siitä yleisestä periaatteesta, jonka mukaan arvonlisäveroa kannetaan jokaisesta verovelvollisen suorittamasta vastikkeellisesta palvelujen suorituksesta (tuomio 17.12.2020, Franck, C-801/19, EU:C:2020:1049, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

32 Näiden ilmaisujen tulkinnan tulee kuitenkin soveltua yhteen niiden tavoitteiden kanssa, joihin näillä vapautuksilla pyritään, ja siinä on noudatettava yhteiseen arvonlisäverojärjestelmään kuuluvaa verotuksen neutraalisuuden periaatetta. Näin ollen kyseinen suppeaa tulkintaa koskeva sääntö ei tarkoita, että mainitussa säännöksessä tarkoitettujen vapautusten määrittelemiseksi käytettyjä ilmaisuja tulisi tulkita siten, että vapautukset menettäisivät tavoitellut vaikutuksensa (tuomio 17.12.2020, Franck, C-801/19, EU:C:2020:1049, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Erityisesti arvonlisäverodirektiivin 135 artiklan 1 kohdan b alakohdasta on muistutettava, että kyseisessä säännöksessä tarkoitettu luoton myöntäminen muodostuu muun muassa pääoman käyttöön luovuttamisesta korvausta vastaan (tuomio 17.12.2020, Franck, C-801/19, EU:C:2020:1049, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

34 Oikeuskäytännöstä ilmenee tältä osin, että vaikka kyseinen korvaus varmistetaan lähtökohtaisesti korkojen maksamisella, muut vastikkeen muodot eivät voi estää liiketoimen

luokittelemista arvonnäverodirektiivin 135 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuksi luoton myöntämiseksi. Unionin tuomioistuim on jo todennut, että tavaroiden oston rahoittaminen etukäteen tämän rahoituksen saajan maksamaa lisämaksua vastaan on luoton myöntämisen kaltainen rahoitustoimi, joka siten on vapautettu arvonnäverosta kyseisen säännöksen nojalla (ks. vastaavasti tuomio 15.5.2019, Vega International Car Transport and Logistic, C-235/18, EU:C:2019:412, 47 ja 48 kohta).

35 Lisäksi kyseisen säännöksen perusteella vapautetut liiketoimet määritellään suoritettujen palvelujen luonteen eikä palvelujen suorittajan tai vastaanottajan avulla, joten kyseisten vapautusten soveltaminen ei riipu mainitut palvelut suorittavan yksikön asemasta. Näin ollen arvonnäverodirektiivin 135 artiklan 1 kohdan b alakohdassa olevan ilmaisun ”luottojen myöntäminen” ulottuvuutta ei voida rajoittaa koskemaan ainoastaan pankki- ja rahoituslaitosten myöntämiä lainoja ja luottoja (tuomio 17.12.2020, Franck, C-801/19, EU:C:2020:1049, 34 ja 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

36 Nyt käsiteltävässä asiassa vaikuttaa siltä – ellei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen suorittamasta tarkistuksesta muuta johdu –, että palvelu, jonka osallistuja suorittaa alullepanijalle näiden kahden välisen sopimuksen nojalla, muodostuu yhdestä ainoasta suorituksesta, joka on pääasiallisesti pääoman siirtäminen korvausta vastaan. On tarkasteltava, merkitseekö tällainen suoritus kokonaisuutena arvioiden arvonnäverodirektiivin 135 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua luoton myöntämistä.

37 Tältä osin on todettava – kuten tämän tuomion 26 kohdassa on täsmennetty –, että sub-participation-järjestelyä koskeva sopimus merkitsee sitä, että osallistuja luovuttaa kyseisen sopimuksen tekemisestä lähtien pääomaa alullepanijan käyttöön sellaista korvausta vastaan, joka muodostuu alullepanijalle maksetun pääoman ja osallistujan kyseisen sopimuksen voimassaoloaikana siinä määritettyjen saamisten tuotoista saamien määrien välisestä erotuksesta. Koska velka-arvopaperit säilyvät alullepanijan omistuksessa, osallistujalla ei ole oikeutta nostaa kannetta alullepanijaa vastaan siinä tapauksessa, että velalliset laiminlyövät maksamisen.

38 Se, että osallistujalle aiheutuu mahdollisesti tappiota ja että se vastaa siten luottoriskistä, kuuluu olennaisena osana luoton myöntämiseen, eikä merkitystä ole sillä, aiheutuuko tämä riski siitä, että velalliset eivät maksa niitä saamisia, joiden tuotot siirretään osallistujalle, tai siitä, että osallistujan välitön sopimuskumppani on maksukyvytön.

39 Myöskään se, että osallistujalle ei ole myönnetty vakuuksia, ei ole ratkaisevaa sen kannalta, voidaanko kyseessä oleva sub-participation-järjestelyä koskeva sopimus luokitella luoton myöntämiseksi. Luottoriskin vähentämiseksi toteutetut toimenpiteet, jotka muodostuvat yleensä kiinteään omaisuuteen liittyvien tai muiden vakuuksien myöntämisestä, voivat vaihdella rahoitustyyppin mukaan, eivätkä ne ole olennaisen tärkeitä tällaisen luokittelun kannalta, koska luokittelu edellyttää ainoastaan tämän tuomion 33 kohdassa mainittujen kahden seikan olemassaoloa, eli pääoman käyttöön luovuttamista ja korvauksen maksamista.

40 Sillä, että osallistujalla ei ole oikeutta nostaa kannetta alullepanijaa vastaan siinä tapauksessa, että velalliset laiminlyövät saamisten, joiden tuotot siirretään osallistujalle, maksamisen ja sillä, että velka-arvopaperit säilyvät alullepanijan omistuksessa taikka sillä, että sub-participation-järjestelyä koskevassa sopimuksessa mainitaan, mistä varoista osallistujan saaminen täytetään, ei näin ollen ole vaikutusta sub-participation-liiketoimen, joka muodostuu alkuperäisten lainojen rahoittamisesta, olennaiseen luonteeseen.

41 Arvonnäverodirektiivin 135 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua luoton myöntämisen käsitteen tällainen tulkinta, jolla ei aseteta kyseenalaiseksi yhteiseen arvonnäverojärjestelmään kuuluvaa verotuksen neutraalisuuden periaatetta, on kyseisen

säännöksen tavoitteen, joka on muun muassa kulutusluottojen kulujen kasvamisen välttäminen, mukainen (ks. analogisesti tuomio 10.3.2011, Skandinaviska Enskilda Banken, C-540/09, EU:C:2011:137, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

42 Esitettyyn kysymykseen on kaiken edellä esitetyn perusteella vastattava, että arvonlisäverodirektiivin 135 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että siinä tarkoitetun luoton myöntämisen käsitteen alaan kuuluvat palvelut, joita osallistuja tarjoaa sub-participation-järjestelyä koskevan sopimuksen nojalla ja jotka muodostuvat siitä, että alullepanijan käyttöön luovutetaan rahamäärä vastineena kyseisessä sopimuksessa määritettyjen saamisten tuottojen, jotka säilyvät alullepanijan omistuksessa, maksamisesta.

Oikeudenkäyntikulut

43 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY 135 artiklan 1 kohdan b alakohtaa

on tulkittava siten, että

siinä tarkoitetun luoton myöntämisen käsitteen alaan kuuluvat palvelut, joita osallistuja tarjoaa sub-participation-järjestelyä koskevan sopimuksen nojalla ja jotka muodostuvat siitä, että alullepanijan käyttöön luovutetaan rahamäärä vastineena kyseisessä sopimuksessa määritettyjen saamisten tuottojen, jotka säilyvät alullepanijan omistuksessa, maksamisesta.

Allekirjoitukset

* Oikeudenkäyntikieli: puola.